

**ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ТАРИХ ФАКУЛЬТЕТІ**

АРХЕОЛОГИЯ, ЭТНОЛОГИЯ ЖӘНЕ МУЗЕОЛОГИЯ КАФЕДРАСЫ

**«Этникалық конфликтология»
пәні бойынша қорытынды емтихан жүргізу бағдарламасы және
әдістемелік ұсыныстары**

«7M02210» – Этнология және антропология» білім беру бағдарламасы

Алматы, 2024 ж.

Құрастырушы:

Қалыш А.Б. Археология, этнология
және музеология кафедрасының
профессоры

«Этникалық конфликтология» пәні бойынша қорытынды емтихан жүргізу
бағдарламасы және әдістемелік ұсыныстары кафедра мәжілісінде қаралып,
ұсынылды «_____» 2024 ж., хаттама №_____

Кіріспе

Магистранттар «Этникалық конфликтология» пәні бойынша емтихан дәстүрлі жазбаша-офлайн форматта тапсырады.

UNIVER жүйесіне (univer.kaznu.kz) сұрақтар үш блокқа бөлу арқылы енгізіледі.

Емтихан өткізу регламенті: Емтихан алдын-ала бекітілген кесте бойынша өтеді.

Емтихан ережелері: Емтихан барысында магистрант ұялы телефон, оқулықтар, дәптер, құлаққап және т.б. бөгде заттарды ұстауға, өзімен бірге алып кіруге болмайды. Сонымен қатар басқа студенттермен сөйлесуге, артық қимыл жасауға, артына қарауға болмайды. Емтихан барысын бейне бақылау арқылы мониторинг тобы бақылап отырады. Аталған ережелерді бұзу фактісі анықталса, студент емтиханнан шығарылады.

Төмендегі тақырыптар бойынша тапсырмалар беріледі:

1. Конфликтологияның қайнар көздері мен тарихнамасын талдаңыз.
2. Этникалық конфликтологияның теориялық мәселелерін айқындаңыз.
3. Этникалық қақтығыстардың нәтижелерінің мәселелерін сипаттаңыз.
4. Этникалық қақтығыстың қозғаушы күштері және мотивациясы неде?
5. Этникалық қақтығыстарды басқарудың стратегиясы мен әдістерінің басты көріністерін ашып беріңіз.
6. Этникалық зорлық-зомбылықты бейбіт жолмен реттеу және өзгерту жолдары.
7. Этникалық қақтығыстар және олардың ерекшеліктері.
8. Әлеуметтік-мәдени қайшылықтардың этникалық процестерге әсері.
9. Этникалық қақтығыстарды басқарудың негізгі жолдарын айқындаңыз.
10. Этноконфессиялық қақтығыстар: себептері мен салдары.
11. Этникалық үдерістерге мемлекетаралық қақтығыстардың әсері.
12. Саяси қақтығыстарды этникалық тұрғыдан қарастырыңыз.
13. Отбасылық қақтығыстардың этникалық көрінісін айқындаңыз (Қазақстан негізінде).
14. Қазіргі қазақстандық қоғамның этникалық қақтығыстардың әлеуетін талдаңыз.

Әдебиет:

Негізгі:

- 1 Әлемдік әлеуметтану антологиясы. 10 Томдық. «Мәдени мұра бағдарламасы». – Алматы, 2008.
- 2 Тажин М.М. Әлеуметтану. 2 том. – А.: 2005.
- 3 Гараджа В. И. Социология религии. Учебник для вузов. М., 1996. 238 с.
- 4 Глок Ч. Социология религии // Религия и общество: Хрестоматия. М., 1996. С. 339.

Қосымша:

1. Белла Р. Социология религии // Религия и общество: Хрестоматия по социологии религии / Сост. В.И. Гараджа, Е.Д. Руткевич. М., 1996. С. 190-194, 665-677.
2. Вебер М. Социология религии (Типы религиозных сообществ) // Избранное. Образ общества. М., 1994. С. 78-308.
3. Вебер М. Протестантская этика и дух капитализма // Избр. произв. М., 1990. С. 44-272.
4. Рэдклифф-Браун А. Религия и общество // Структура и функция в примитивном обществе. М., 2001. Г. 8.

Зерттеушілік инфрақұрылымы

1. ҚР МӨМ,
2. Ә. Қастеев атындағы өнер музейі

Мәліметтердің кәсіби ғылыми базасы

1. ҚР Ұлттық кітапхана. <https://nlrk.kz/index.php?lang=kz>
2. <https://elibrary.kaznu.kz/kk/>
3. [eLIBRARY.RU](http://elibrary.ru)
4. [Архив журналов РАН](http://www.ras.ru)
5. [Электронная библиотека «ЛитРес»](http://www.litres.ru)

Интернет-ресурстар

1. [www.http://csmrk.kz](http://csmrk.kz)
2. <http://muzey.kz>
3. <http://www.museum.ru>
<http://www.rusmuseum.ru>

**«7M02220-Этнология және антропология»
білім беру бағдарламасы бойынша «Этникалық конфликтология»
пәнінен емтихан қабылдау нұсқаулығы**

Критерий/ балл	ДЕСКРИПТОРЛАР				
	«Өте жақсы»	«Жақсы»	«Қанағаттанарлық»	«Қанағаттанарлықсыз»	
	90–100% (27-30 балл)	70–89% (21-26 балл)	50–69% (15-20 балл)	25–49% (8-14 балл)	0–24% (0-7 балл)
Курстың теориясы мен тұжырымдамасын білу және түсіну	«Өте жақсы» деген баға Этникалық конфликтология даму кезеңдерін талдап, отбасы антропологиясы классиктерінің теориялары мен еңбектерін талдау және ғылыми зерттеулерде егжей-тегжейлі дәлелдеп, көзқарастың ерекшелігін бөліп көрсетіп, аудиторияда өткен сабақты толық меңгеріп, терең ғылыми тұжырым жасап, үш сұрақтың толық ашылуы	«Жақсы» деген баға барлық жауап толық, бірақ кейбір мәселелер қамтылмаған, діни мәдениеттер мен құбылыстардың ерекшелігі көрсетілмеген, материалды ұсынудың логикасы мен дәйектілігінде қате жіберілген. Жауапта стилистикалық қателіктердің болуы, терминдердің дұрыс қолданылмауы мүмкін.	«Қанағаттанарлық» деген баға билетте ұсынылған сұрақтардың толық емес жариялануын қамтитын жауап үшін қойылады, негізгі ерекшеліктерді, үстіртін дәлелдейді, материалды ұсынудың логикасы мен дәйектілігінің бұзылуына жол береді, сұрақтардың мазмұнын ашпайды.	Қойылған сұрақтарға дұрыс жауап жазбай, қате дәлелдеу, дұрыс емес қорытынды жасау.	Негізгі ұғымдарды, теорияларды білмеу. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.
Тандалған әдістеме мен технологияны нақты практикалық тапсырмаларға қолдану	Этникалық конфликтология тарихына қатысты сұрақтарды толық орындау, қойылған сұрақтардың мазмұнын ашу, курстың практикалық мәселелерін шешу.	Оқу тапсырмасын ішінара орындау, курстың практикалық міндеттерін толық аша алмау, ғылыми тұжырымдарды дұрыс жеткізе алмау.	Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер беріледі. практикалық Ұсынымдар маңыздылау емес, мұқият талдауға негізделмеген және таяз. Дәлелдер үстіртін	Тапсырманы шешудің ұтымсыз әдісі қолданылған, сұрақтар жалпылама жазылған, зерттеулерді аз немесе мүлдем қолданбаған, нормадан асатын қателіктер мен	Сұрақпен жауаптың мазмұны сәйкес келмейді. Практикалық ұсынымдар мүлдем жоқ немесе өте төмен сапада. Қорытынды бақылау жүргізу

			қолданылады.	кемшіліктер бар.	қағидаларын бұзу.
Таңдалған әдістеменің ұсынылған практикалық тапсырмаға қолданылуын бағалау және талдау, алынған нәтиженің негіздемесі	Оқу тапсырмасын толық орындап, қойылған сұраққа жан-жақты, дәлелді жауап беру, курстың практикалық мәселелерін шешу. Этнологиялық терминдерді қолдану, ғылыми тұжырымдар жасау.	Тұжырымдамалық материалды пайдалануда 3-4 дәлсіздікке, жалпылау мен тұжырымдардағы кішігірім қателіктерге жол беріледі, бұл тапсырманың жалпы деңгейіне әсер етпейді.	Негізделген ғылыми ережелердің қолданылуы туралы тұжырымдар нақты емес және нәтижесіз, стилистикалық және грамматикалық қателіктер, сондай-ақ практикалық шешімнің нәтижелерін өңдеуде дәлсіздіктердің болуы.	Тапсырма өрескел қателіктермен орындалды, сұрақтарға жауаптар толық емес, тұжырымдамалық материалдар мен дәлелдер нашар пайдаланылған.	Тапсырма орындалмады, қойылған сұрақтарға жауаптар жоқ, талдау материалдары мен құралдары пайдаланылмады. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.

Емтихан билеттері 3 сұрақтан тұрады. Дұрыс орындалған тапсырмалар үшін ең көбі-100 балл, оның ішінде бірінші сұраққа – 30 балл, екінші сұраққа-30 балл, үшінші сұраққа - 40 балл.